

Република Србија

КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТУ

КОНКУРЕНЦИЈЕ

Број: 6/0-02-650/2016-7

Датум: 01. новембар 2016. године

Београд

Председник Комисије за заштиту конкуренције на основу члана 37. став 2. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, број 51/09 и 95/13), чл. 192. ст. 1. Закона о општем управном поступку („Службени лист СРЈ“, бр. 33/97, 31/01 и „Службени гласник РС“ бр. 30/2010) и члана 2. став 1. тачка 6. Тарифника о висини накнада за послове из надлежности Комисије за заштиту конкуренције („Службени гласник РС“ број 49/2011), одлучујући по пријави концентрације заведеној под бројем 6/0-02-650/2016-1, коју су поднела привредна друштва: Trizma d.o.o. са седиштем на адреси Тошин бунар 272, Београд, Asseco SEE d.o.o., са седиштем на адреси Милутина Миланковића 19Г, Београд, Wise Engagement d.o.o. са седиштем на адреси 8. марта 9/5/51, Београд, и New Frontier Innova d.o.o. са седиштем на адреси Омладинских бригада 88, Београд, које све заступају пуномоћници адвокати Ана Гођевац и Дарко Спасић, обоје из Београда, Господар Јованова 73, дана 01. новембра 2016. године, доноси следеће

РЕШЕЊЕ¹

I ОДОБРАВА СЕ у скраћеном поступку концентрација учесника на тржишту која настаје заједничким улагањем привредних друштава: Trizma d.o.o. са седиштем на адреси Тошин бунар 272, Београд, са матичним бројем 17409042, Asseco SEE d.o.o., са седиштем на адреси Милутина Миланковића 19Г, у Београду, са матичним бројем 07432451, Wise Engagement d.o.o. са седиштем на адреси 8. марта 9/5/51, Београд, са матичним бројем 21029823, и New Frontier Innova d.o.o. са седиштем на адреси Омладинских бригада 88, Београд, са матичним бројем 21119113, у циљу стварања новог учесника на тржишту и то друштва са ограниченом одговорношћу са пословним именом Platiko, које ће пословати на дугорочној основи и имати све функције независног учесника на тржишту.

II УТВРЂУЈЕ СЕ да је друштво Trizma d.o.o. са седиштем на адреси Тошин бунар 272, Београд, уплатило износ од 923.859,75 РСД (словима: деветстодвадесеттрихиљаде осамстопедесетдевет динара и седамдесетпет пара), да је друштво Asseco SEE d.o.o., са седиштем на адреси Милутина Миланковића 19Г, у Београду, уплатило износ од 923.859,75 РСД (словима: деветстодвадесеттрихиљадеосамстопедесетдевет динара и седамдесетпет пара), да је друштво Wise Engagement d.o.o. са седиштем на адреси 8. марта 9/5/51, Београд, уплатило износ од 307.953,25 РСД (словима: тристаседамхиљадедеветстопедесеттри динара и двадесетпет пара), као и да је друштво New Frontier Innova d.o.o. са седиштем на адреси Омладинских бригада 88, Београд, уплатило износ од 923.859,75 РСД (словима: деветстодвадесеттрихиљадеосамстопедесетдевет динара и седамдесетпет пара), што све укупно представља динарску противвредност износа од 25.000,00 евра (словима: двадесетпетхиљада

¹ Акт садржи заштићене податке. Заштићени подаци приказани су ознаком [...] или у распону који Комисија сматра одговарајућим начином заштите.

евра) према средњем курсу Народне банке Србије на дан уплате 26. 09. 2016. године, чиме су у целости извршила своју солидарну обавезу плаћања таксе за издавање овог решења на рачун Комисије за заштиту конкуренције отворен код Министарства финансија Управе за трезор.

Образложење

Привредна друштва Trizma d.o.o., Asseco SEE d.o.o., Wise Engagement d.o.o. и New Frontier Innova d.o.o., сва са седиштем у Београду, поднела су дана 07. 09. 2016. године преко пуномоћника пријаву концентрације која настаје њиховим заједничким улагањем у циљу стварања новог учесника на тржишту и то вишечланог друштва са ограниченом одговорношћу са именом Platico, са предлогом да Комисија за заштиту конкуренције одлучи и одобри исту у скраћеном поступку. Накнада за издавање акта је уплаћена у целости.

По поднетом захтеву за заштиту података у смислу чл. 45. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, број 51/09 и 95/13, у даљем тексту: Закон), одлучено је посебним закључком.

Одлучујући по поднетој пријави, председник Комисије (у даљем тексту: председник или Комисија) је размотрио поднету пријаву са прилозима, допуну од 30. 09. и 21. 10. 2016. год., те је закључио да треба одлучити као у диспозитиву овог решења из разлога који ће даље бити образложени.

Увидом у достављену документацију након што је пријава уређена и допуњена у складу са налогом Комисије, утврђено је да је пријава потпуна и поднета у складу са Законом и са чл. 2. Уредбе о садржини и начину подношења пријаве концентрације („Службени гласник РС“, бр. 05/2016). Увидом у изводе из одговарајућих регистара привредних субјеката, овде учесника концентрације, у њихове финансијске извештаје, као и у друге достављене доказе, утврђено је следеће.

Учесници концентрације

Учесник концентрације Trizma d.o.o. (у даљем тексту: оснивач или Trizma) је друштво са ограниченом одговорношћу, регистровано у Агенцији за привредне регистре Републике Србије (АПР) под матичним бројем 17409042, регистрована делатност „Консултантске активности у вези са пословањем и осталим управљањем“, шифра делатности: 7022. Друштво је основано као први самостални call центар у Србији, ради пословања са банкама, осигуравајућим друштвима, органима власти, малопродајним објектима итд., пружајући им услуге вођења њихових контаката. Данас има 40 клијената са три континента, пружа услуге 24 сата дневно на 14 језика, и представља контакт центар који може да контактира 4 корисника у секунди или да контактира читаву популацију Србије за 4 месеца. Једини члан друштва са 100% удела је друштво Convex LLC са седиштем у Сједињеним Америчким Државама, матични број 091728. Према наводима у пријави, у Србији нема повезана друштва.

Учесник концентрације Asseco SEE d.o.o. (у даљем тексту: оснивач или Asseco) је друштво са ограниченом одговорношћу, регистровано у Агенцији за привредне регистре Републике Србије (АПР) под матичним бројем 07432451, регистрована делатност „Рачунарско програмирање“, шифра делатности: 6201. Основне делатности Asseca су: израда и одржавање софтвера за финансијске институције на Microsoft и Oracle платформи; продаја и одржавање опреме из области платних картица банкомата и POS терминала; продаја и одржавање рачунарских мрежа; испорука и одржавање комплексних ИТ система (хардвера и софтвера); развој мобилног и интернет банкарства кроз продају софтверских решења и сервисни центар. Партнер је водећих светских ИТ компанија као што су Microsoft, Oracle, Cisco System, HP, IBM, Wincor Nixdorf, Ingenico, и други. Једини члан друштва, са 100% удела, је друштво Asseco South Eastern

Europe SA (ASEE), са седиштем у Пољској, које је под контролом друштва Asseco Poland SA. Групација се бави продајом сопствених и софтверских решења трећих лица, пружа услуге имплементације, интеграције и outsourcing-a (могући превод је екстернализовање), и то у сегментима решења за банкарске послове и за интеграције система.

Asseco има следећа зависна друштва у Србији:

- UNI4GOLD d.o.o. Београд, матични број 20266767, регистрована делатност „Рачунарско програмирање“, шифра делатности: 6201, 100% удела, с тим што је у току поступак брисања из регистра без ликвидације услед припајања свом матичном друштву, из ког разлога су његове пословне активности потпуно обустављене;
- EMS d.o.o. Београд, матични број 20231858, регистрована делатност „Посредовање у продаји разноврсних производа“, шифра делатности: 4619, 100% удела. Друштво пружа услуге у уском сегменту електронске трговине и то искључиво услуге посредовања између трговаца и купаца у купопродајама, користећи услуге интернет презентација, тзв. web-shop, које обухватају прихват платних картица купаца и новчаних трансакција преко банке и њиховог прослеђивања ка продавцима. Услуга се обавља искључиво преко Bance Intesa a.d. Веоград употребом њеног „Payment gateway-a“;
- Asseco има 45% удела у друштву Multicard d.o.o. Веоград, матични број 20580372, регистрована делатност „Обрада података, хостинг и сл“, шифра делатности: 6311. Над овим друштвом остварује заједничку контролу са друштвом Algotech из Београда. Друштво има сопствену мрежу банкомата, коју нуди на коришћење банкама. Преко „Multicard switch-a“ све трансакције се рутирају ка процесорима банака на даљу обраду. Ова услуга се обавља преко партнер банке АИК Banke a.d. Веоград, која пуни банкомате готовином и омогућава прихват платних картица банака чланица система. Новац се подиже без провизије. Multicard се не бави процесингом трансакција;
- Asseco има 53,81% капитала и контролу у друштву Chip card а.д. матични број 17564374, регистрована делатност „Обрада података, хостинг и сл“, шифра делатности: 6311. Ово друштво је сертифицировано за процесинг трансакција националних и светских брендова платних картица Visa, MasterCard, DinaCard и Diners/Discover. Друштво пружа услуге обраде трансакција иницираних коришћењем банкарских платних картица приликом плаћања роба и услуга од стране корисника ових картица. Друштво пружа и следеће услуге: мобилна „бесконтактна“ плаћања; бесконтактна плаћања (PayPass, PayWave) која подразумевају подршку клијентима у процесу сертификације и издавања бесконтактних платних картица – хост Chip card је сертифициван за бесконтактна плаћања; различите услуге на банкоматима; издавање платних картица (Card Management System); услуге процесирања ауторизације и финансијски клиринг АТМ и ПОС трансакција, упите стања, „eCommerce/MOTO“, 3D Secure у складу са правилима картичарских организација; менаџмент терминала што подразумева сертификацију терминала, дефинисање на хосту и вођење „животног“ века терминала; услуге SMS сервиса; мониторинг терминала; risk менаџмент, с обзиром да има иновативни систем за спречавање злоупотреба на картицама (превенција и детекција); послови Call центра; подршка клијентима код увођења нових производа као и консултантске услуге приликом различитих сертификација.

Сва зависна друштва Asseco-a се, у смислу члана 5. Закона, третирају као један учесник на тржишту.

Учесник концентрације Wise Engagement d.o.o. (у даљем тексту: оснивач или Wise Engagement) је друштво са ограниченом одговорношћу, регистровано у Агенцији за привредне регистре Републике Србије (АПР) под матичним бројем 21029823, регистрована делатност „Консултантске активности у вези са пословањем и осталим управљањем“, шифра делатности: 7022. Једини члан је г-дин Никола Мирчић, ЈМБГ 1701971710502, и према наводима у пријави,

не постоје повезана друштва. Друштво је активно у едукацији, промоцији концепта „e-Learning“ и у учешћу у већим едукативним пројектима у Србији и региону.

Учесник концентрације New Frontier Innova d.o.o. (у даљем тексту: оснивач или New Frontier Innova) је друштво са ограниченом одговорношћу, регистровано у Агенцији за привредне регистре Републике Србије (АПР) под матичним бројем 21119113, регистрована делатност „Рачунарско програмирање“, шифра делатности: 6201. Власник 100% капитала је друштво SAGA d.o.o. Beograd, са седиштем у Београду, матични број 17493647, регистрована делатност „Производња рачунара и периферне опреме“, шифра делатности: 2620. Послужује у оквиру New Frontier Group, у области информационо комуникационих технологија (ICT), пружајући услуге консалтинга, систем-интеграције и иновативних ИТ решења, са главном оријентацијом ка развоју софтвера. Ради се о водећој софтверској компанији, специјализованој за креирање производа за омни-каналну интеракцију са клијентима, која обезбеђује својим клијентима, првенствено банкама и другим финансијским институцијама у региону, напредна решења за дигиталну економију. У њеном портфолију се налази и реализација контакт центара који опслужују или могу да опслужују милионе корисника, поседује и сопствено ERP решење, док на нивоу групе развија BrainPower, алат за интерну колаборацију, као и eBanking, модерно online банкарство за корпоративне и резиденцијалне клијенте.

Према наводима у пријави, зависна друштва SAGE су:

- Smart d.o.o. Novi Sad, матични број 08709785, сувласник је 60% удела, регистрована делатност „Остало образовање“, шифра делатности: 8559. Основано је 2000. године као компјутерски образовни центар, који данас пружа услуге консалтинга, производа, тренинга, подршке и лиценцирања у ICT области;
- NPS Preduzeće za savetovanje i usluge u informatici d.o.o. Beograd, матични број 17460790, сувласник 60% удела, регистрована делатност „Рачунарско програмирање“, шифра делатности: 6201. Друштво је фокусирано на пословно саветовање, увођење, надградњу и одржавање савремених пословно-информационих система и решења за напредно пословно извештавање.

Сва друштва у оквиру New Frontier Group-е се, у смислу члана 5. Закона, третирају као један учесник на тржишту.

Опис трансакције и акт о концентрацији

Подносиоци пријаве закључили су Уговор о оснивању друштва са ограниченом одговорношћу „Platiko“ d.o.o. Beograd, дана 29. 08. 2016. год., којим оснивају наведено друштво и уређују своје односе са друштвом, међусобне односе поводом оснивања друштва, питања која се тичу управљања и пословања друштва, као и друга питања од значаја. Суоснивач Wise Engagement ће имати 10% удела, док ће сви остали суоснивачи имати по 30% удела у новооснованом друштву. Друштво се оснива са намером да, као друштво капитала, обавља своју делатност на тржишту ради стицања добити. Из одредби овог Уговора, који је правни основ спровођења концентрације, и то нарочито али не искључиво из одредби којима се уређују питања у вези органа друштва, њиховог именовања и разрешења, начина одлучивања, као и њихових надлежности и одговорности, произлази да ће над новим друштвом бити успостављена заједничка контрола чланова друштва, овде подносилаца пријаве. Такође, из уговорних одредби као и из других релевантних навода у пријави и допунама, произлази да ће друштво заједничког улагања самостално иступати у правном промету као и да ће наступати на тржишту као економски независни учесник у оперативном смислу, односно независтан у односу на осниваче и чланове друштва, што подразумева довољна почетна средства за обављање делатности. Своје услуге ће нудити и продавати трећим неповезаним лицима, а не само својим оснивачима (или не уопште њима). Друштво се оснива на неодређено време.

Новоосновано вишечлано друштво, које је тренутно у оснивању, са пословним именом Platiko Beograd, имаће седиште у Београду, Тошин бунар 272. Претежна делатност ће бити web портали, шифра делатности: 6312, с тим што ће о делатности детаљније бити речи у вези са одређивањем релевантног тржишта.

О разлогу спровођења предметне концентрације и економском оправдању, подносиоци пријаве су се изјаснили у допуни пријаве од 30. 09. 2016. године, и навели следеће. Услед чињенице да су неопходна велика средства, оснивачи, овде подносиоци пријаве, према сопственој изјави, нису били у могућности, технички и материјално-финансијски, да сами развију производ Platiko, јер ниједан од њих „не би могао да има довољан принос од уложених инвестиција у производ Platika“. С друге стране, „утврдили су да има места за развој комплексног производа и то кроз удружено знање и заједничку инвестицију“.

Услови за подношење пријаве

Из свега наведеног произлази да предметна трансакција представља концентрацију у смислу чл. 17. ст. 1. тач. 3. Закона. Учесници у концентрацији имају обавезу пријаве концентрације у смислу чл. 61. ст. 1. тач. 2. Закона, што је утврђено увидом у њихове финансијске извештаје. Пријава је поднета благовремено у складу са чл. 63. ст. 1. тач. 1. Закона. Пријава је поднета у складу са чл. 2. Уредбе о садржини и начину подношења пријаве концентрације („Службени гласник РС“, бр. 05/2016).

Релевантно тржиште

Релевантно тржиште одређено је у складу са чл. 6. Закона и Уредбом о критеријумима за одређивање релевантног тржишта („Службени гласник РС“, бр. 89/2009). Сходно чл. 2. Уредбе о критеријумима за одређивање релевантног тржишта, релевантно тржиште производа представља скуп роба/услуга које потрошачи сматрају заменљивим у погледу њиховог својства, уобичајене намене и цене. Полазећи од својстава, намене и цене предметног скупа роба/услуга, односно од стварне делатности учесника концентрације која је детаљно изнета претходно у тексту овог Образложења, одређено је релевантно тржиште производа у конкретном случају, уважавајући процену коју је дао подносилац пријаве. Код одређивања релевантног тржишта, као и код оцене ефеката, Комисија је имала у виду и достављени извештај о Анализи ИТ тржишта од 22. 06. 2016. год., која је урађена за потребе овог поступка, од стране друштва Мипесо Computers d.o.o. из Београда (у даљем тексту: Извештај).

TRIZMA је у претходној 2015. години остварила приход од 14,22 милиона евра на домаћем тржишту. Према изјашњењу од 21. 10. 2016. године, TRIZMA није учесник на ИТ тржишту.

Asseco пружа услуге из више сегмената информатичког (ИТ) пословања, укључујући развој софтвера за банке и друге финансијске институције, продају софтвера светских компанија, продају хардвера и интеграције система, инсталацију и подршку ИТ инфраструктури, консалтинг и едукацију корисника. Према Извештају, у 2015. години Asseco и са њим повезани учесници остварили су 29,28 милиона евра приход од продаје на домаћем тржишту, од тога [...] од ИТ опреме, [...] од софтвера, као и [...] од ИТ услуга. Остатак од [...] није ИТ пословни приход. У вези ИТ услуга, Asseco претежно пружа услуге outsourcing-а и одржавања софтвера. Његово зависно друштво, Chip Card, пружа одређене outsource услуге банкама, од чега је остварило [...], који износ је садржан у укупном приходу од 29,28 милиона евра (који је напред исказан). При том, највећи део прихода у 2015. години (као и у претходне три године), остварило је од процесирања трансакција [...] и од услуга менаџмента картица за банке [...].

Према наводима у пријави, SAGA (оснивач преко друштва New Frontier Innova) је од 2005. године највећи систем-интегратор у Србији, гледано према оствареном приходу, и међу првих

пет у региону. Систем интеграција подразумева повезивање различитих рачунарских система односно хардверских компоненти као што су рачунари, сервери итд., и софтверских апликација и решења, у једну функционалну информатичку целину. Друштво пружа услуге у у готово свим индустријским гранама у реализацији ИСТ инфраструктуре, пројектује и имплементира рачунарске системе од критичне важности и data центре за клијенте, а може да реализује и решења за складиштење података. Према Извештају, у претходној, 2015. години, SAGA и њени повезани учесници остварили су 46,89 милиона евра од продаје на домаћем тржишту, од тога [...] од ИТ опреме, [...] од софтвера, као и [...] од ИТ услуга, док остатак није ИТ пословни приход.

Друштво Wise Engagement је у претходној 2015. години остварило приход од 20.000 евра на домаћем тржишту, од тога [...] на тржишту ИТ услуга, како је наведено у Извештају.

Друштво заједничког улагања, Platiko, које је тренутно у оснивању, ће пружати услуге креирања, размене и прегледа електронских рачуна и других докумената. У суштини се ради о дистрибуцији електронских докумената кроз апликативна дигитална решења. Све апликације се креирају у оквиру постојећих софтверских решења и кроз Platiko web портал. Иначе, како је наведено у допуни од 21. 10. 2016. године, Platiko је само корисник апликација које имају оснивачи, и то office banking и ibanking, који је отворен сваком кориснику бесплатно. У допуни пријаве од 30. 09. 2016. године, прецизирано је да ће се пружање услуга реализовати на следећи начин.

Platiko закључује уговор о пружању услуга са (било којим) друштвом које је издавалац (великог броја) рачуна сваког месеца. Ово друштво је непосредни корисник овде релевантне услуге. Оно даље обавештава своје клијенте/кориснике да су у могућности да, у циљу једноставнијег и еколошки одговорнијег понашања, преузму бесплатну Platiko апликацију. Преузимањем ове Platiko апликације и давањем своје сагласности на услове коришћења у складу са позитивним законодавством, крајњи клијенти/корисници овог друштва могу одлучити да преузимају фактуре електронском поштом, а не у папирном облику. Крајњи корисници односно клијенти друштва које је корисник Platiko услуге, неће бити у обавези да користе услуге (апликацију) Platiko, што важи и за физичка и за правна лица. Значи да је коришћење предметних услуга у целости добровољно и зависи искључиво од пристанка корисника услуге. При том, ова лица, клијенти, за преузимање Platiko апликације не морају истовремено да буду корисници e-banking-a, али морају да имају сертификован електронски потпис. Корисник/клијент може да се користи e-banking-ом када плаћа примљени рачун, али не мора, већ може исти рачун да одштампа и плати на шалтеру поште или банке. Корисник који је физичко лице, након што обавести друштво издаваоца рачуна да жели да прима фактуре преко Platika, ће у наредна три месеца примати рачуне и у електронској и у папирној форми.

Сваки корисник може да чува и архивира своје електронске рачуне. У допуни пријаве је наведено да ће Platiko пружати и услугу електронског архивирања докумената, што ће у првој фази подразумевати обавезно чување ускладиштених докумената у периоду од годину дана за физичка лица. У том периоду ће ова услуга бити бесплатна. Документи правних лица ће се чувати у законском року. Архивирање ће се обављати на две заштићене локације и биће доступно 24/7 свим корисницима који за то имају потребу. Корисници неће бити условљени да користе ову услугу архиве, већ је то је само додатна могућност.

Потенцијални купци услуга Platika су пошиљаоци рачуна (касније евентуално и друге документације), односно издаваоци великог броја рачуна, нпр. Инфостан, СББ, ЕДБ, Телеком, Теленор итд. Корисници услуге су и примаоци рачуна, а то су сва лица, физичка и правна, на која гласе рачуни и друга документација, а која желе да користе услуге Platika .

Платико неће имати мрежу дистрибуције и/или малопродаје, јер ће његове услуге бити такве да не зависе од наведених параметара.

У допуни пријаве од 30. 09. 2016. године, подносиоци пријаве су релевантно тржиште производа прецизирали као тржиште ИТ услуга. Platiko ће пружати нову, специфичну врсту ИТ услуге, која обухвата размену фактура и друге документације односно електронску доставу документације између издаваоца и примаоца рачуна. У погледу заменљивости услуга које ће пружати Platiko, навели су да се ради о услугама које су донекле сличне поштанским услугама, али са битном разликом с обзиром да пошта доставља документацију у папирној, штампаној форми, а Platiko ће то чинити у електронској.

Изјашњавајући се на налог Комисије да ли су са аспекта корисника услуга и у смислу чл. 6. Закона, међусобно заменљиве услуге које ће пружати друштво заједничког улагања и услуге које пружају подносиоци пријаве, и ако јесу о којим услугама се ради, подносиоци су се изјаснили да ИТ услуге које нуде оснивачи Platiko и овде подносиоци пријаве, нису заменљиве са услугама које ће нудити Platiko. Asseco, један од оснивача, бави се картичарством и представља платформу за повезивање између продавца производа и банке чији корисник картицом купује продавчев производ, али то није услуга која представља супститут услузи Platika.

У достављеном Извештају, [...]. Софтверски приход обухвата [...]. ИТ услуге су дефинисане тако да обухватају више категорија. Као посебни сегменти издвојени су тржиште ИТ опреме, тржиште софтвера, и тржиште ИТ услуга, с обзиром да су оснивачи Asseco и New Frontier Innova присутни на тржиштима ових категорија ИТ услуга. Њихова структура прихода у 2015. години претходно је приказана у тексту.

Имајући у виду делатност учесника концентрације и нарочито друштва заједничког улагања, као и својства и намену роба/услуга које они пружају, за оцену предметне концентрације, релевантно тржиште производа се може одредити као тржиште информатичких (ИТ) услуга. ИТ услуге обухватају следеће сегменте: инсталација и подршка (у вези хардвера и софтвера; интеграција система; outsource услуге (или екстернализоване услуге); развој корисничких апликација; едукација као и сегмент ИС консалтинга. Европска комисија је у својим одлукама такође дефинисала релевантно тржиште производа као тржиште ИТ услуга, које обухвата више врста услуга: ИТ менаџмент (outsourcing of infrastructure and/or applications), консултантске услуге, оперативна подршка, апликације и delivery (нпр. у одлуци М. 5197 Hewlett Packard/Electronic Data System Corp.). Комисија је у својој досадашњој пракси такође имала овакав приступ (нпр. у решењу бр. 6/0-02-134/2016 из ове године итд.). Разлог који иде у прилог овако широко дефинисаном релевантном тржишту производа је, између осталог и околност да су Asseco и New Frontier Innova/SAGA присутни у више сегмената, као и већина конкурената. С обзиром на наводе да нема никаквог преклапања у погледу услуга које пружају оснивачи са услугама које ће пружати друштво заједничког улагања, за оцену ефеката у конкретном случају није неопходно даље сегментирати ово тржиште, што би иначе било и могуће и потребно. Наиме, ако би релевантно тржиште производа спустили на ниво појединих врста услуга, не би дошло ни до какве промене тржишног учешћа нити до промене степена концентрисаности, јер би оснивачи, с једне стране, и друштво заједничког улагања с друге стране, били учесници на различитим релевантним тржиштима.

Иначе, у зависности од околности сваког конкретног случаја концентрације, могуће је дефинисати као релевантно тржиште у ужем смислу и наведене сегменте то јест категорије ИТ услуга. У конкретном случају, из доступних података о врсти и вредности услуга, произлази да то није неопходно, првенствено стога што услуге које ће пружати новоосновано друштво нису супститути услугама које пружају оснивачи, како су се изричито изјаснили подносиоци пријаве, те се њихова тржишна учешћа не би битно мењала односно предметна концентрација

не би довела до битне промене структуре додатно сегментираниог тржишта хоризонтално посматрано. Такође се може поставити питање у којој мери су класичне поштанске услуге супститути сервису Platika. Према наводима у допуни пријаве од 21. 10. 2016. године, поштанска услуга није заменљива у потпуности јер ће Platiko вршити само размену електронских фактура кроз web портал, где ће корисници имати своје податке за логовање, при чему фактуре неће директно слати са једне адресе на другу. Осим што коришћење предметне услуге подразумева интернет приступ, зависи и од одлуке корисника да ли ће прихватити електронску фактуру. Имајући у виду све наведено, а првенствено али не искључиво, околност да оснивачи не пружају услугу која би на било који начин била супститут услугама Platika, у конкретном случају, није неопходно спроводити SSNIP или маркет тест. Комисија напомиње и следеће. При одлучивању у овом поступку, Комисија је утврђивала чињенично стање и ценила услове само са аспекта Закона о заштити конкуренције, не упуштајући се при том у оцену природе и врсте услуге са аспекта других прописа, нпр. о поштанским услугама или у вези питања услова за обављање делатности или лиценце, с обзиром да су за ова питања надлежни други органи у другом поступку.

Подносиоци пријаве су предложили да се као релевантно географско тржиште за потребе ове трансакције одреди територија Републике Србије, што је Комисија прихватила. За оцену ефеката предметне концентрације, релевантно географско тржиште је национална територија Републике Србије, у складу са чл. 6. ст. 3. у вези чл. 2. Закона. Ово стога што учесници концентрације обављају своју делатност на целој територији Србије, као и већина других учесника на ИТ тржишту. Специфичност ИТ услуга је њихова дисперзивност, односно захваљујући коришћењу савремених средстава комуникација могу се пружати из једног места великом броју корисника на великом географском подручју.

Оцена ефеката концентрације

У пријави и приложеном Извештају, наведено је да је вредност тржишта ИТ услуга у 2015. години износила [...]. Према критеријуму оствареног прихода и посматрано на тржишту ИТ услуга у целини, водећи сервис провајдер је оснивач Asseco са 10-20%, од чега 10-5% је учешће његовог зависног друштва Chip Card, док оснивач SAGA има 10-20% учешћа. Тржишно учешће Wise Engagement-a је занемарљиво с обзиром да су остварили приход од [...]. Према наводима у допуни пријаве од 21. 10. 2016. год., оснивач Trizma није присутан у ИТ сектору, није остварио приход у овој области те стога нема било какво тржишно учешће на релевантном тржишту.

У вези разлике у податку о укупној вредности тржишта и о процени тржишних учешћа учесника концентрације на тржишту ИТ услуга у 2014. години у поступку 6/0-02-134/2016 и у текућем поступку, подносиоци пријаве су се у допуни од 21. 10. 2016. год. изјаснили како следи. До разлика је дошло услед различитих процена обима релевантног тржишта и разлика у методолошком смислу, а нарочито због „другачијег обухвата делатности Asseca које су узете у обзир“, односно приход од ИТ услуга и приход од продаје софтвера узети су заједно као приход од ИТ услуга. Према том приступу, Asseco има 20,1% тржишног учешћа, а Сага д.о.о. Београд има 13,1% учешћа. Ако би тржиште ИТ услуга обухватило и приход од софтвера, према Извештају достављеном у текућем поступку, Asseco је имао у 2014. години 10-20% тржишног учешћа, а Сага д.о.о. Београд 10-20% учешћа. Напомињемо да су тржишна учешћа дата према приходу који обухвата и приход њихових зависних друштава (приход друштва Chip Card није узет у обзир јер тада није било зависно друштво Asseca).

Према Извештају, приход од софтвера је исказан посебно, при чему, у 2015. години, оснивач Asseco са својим повезаним учесницима има 10-5% учешћа на тржишту софтвера, а оснивач SAGA са својим повезаним учесницима има 20-30% (вредност овог тржишта је [...]). На тржишту ИТ услуга које би обухватило и софтвер (софтверске лиценце) као свој део/сегмент,

тржишно учешће Asseca и његових повезаних учесника било би /10-20/%, а SAGE са повезаним учесницима /20-30/%.

Подаци о приходима других ИТ фирми нису били доступни у тренутку израде Извештаја, као ни до доношења одлуке у овом поступку. За 2014. годину, као највећи конкуренти оснивача означени су Comtrade (/0-5/% тржишног учешћа), ATOS IT Solutions and Services (/0-5/% учешћа), Prointer ITSS (/0-5/%), S&T Serbia d.o.o. Beograd (/0-5/%) итд.

Из претходних навода произлази да, без обзира који методолошки приступ се прихвати код процене вредности тржишта и тржишних учешћа учесника концентрације, остварена тржишна учешћа не изазивају забринутост по стање конкуренције на релевантном тржишту, чак и када би их посматрали кумулативно, што у конкретном случају није основано јер се ради о концентрацији која настаје оснивањем друштва заједничког улагања. Код оцене ефекта предметне концентрације, Комисија је посебно имала у виду следеће.

Према наводима подносилаца пријаве, нико од оснивача не пружа услугу коју ће пружати Platiko, односно нема никаквог преклапања у погледу услуга између било ког од оснивача и циљног друштва.

У пријави је наведено да само словеначка компанија Halkom нуди услугу коју ће нудити Platiko, с тим што се Halkom бави и издавањем квалификованих сертификата и електронским банкарством. Најсличније услуге су поштанске, уз постојање битних разлика, о чему је претходно у тексту већ било речи у вези са одређивањем релевантног тржишта. Иако оператори поштанских услуга у смислу Закона о поштанским услугама („Службени гласник РС“ бр. 18/2005, 30/2010 и 62/2014) нису конкуренти друштву заједничког улагања у целисти, Комисија је имала у виду да је коришћење услуге Platika на потпуно добровољној основи и да корисник увек може да „пређе“ на поштанске услуге достављања фактуре у папирном облику. Такође се имало у виду да, у одређеној мери, Platiku конкуришу одређене компаније које достављају своје рачуне електронским путем (својим) корисницима, нпр. у сектору телекомуникација.

Комисија је нарочито имала у виду да ли ће матична друштва пословати на истом тржишту као новоосновано друштво, односно да ли задржавају у значајном обиму делатност на истом тржишту као друштво заједничког улагања, или на тржишту које је узлазно или силазно у односу на тржиште заједничког улагања или је са тим уско повезано. Такође је ценила да ли координација, као директна последица спровођења концентрације, омогућава оснивачима могућност уклањања конкуренције у односу на значајан део релевантних роба или услуга. У пријави је наведено да ће матична друштва наставити да обављају своје досадашње пословне активности на истом нивоу, с обзиром да услуге које ће пружати новоосновано друштво представљају потпуно нови дигитални сервис. Свакој од матичних компанија ова делатност је само допунска активност којом се упошљавају додатни ресурси и користе стечена знања са тржишта. Изјашњавајући се на налог Комисије да ли ће се спровођење предметне концентрације одразити на приход матичних друштава, подносиоци пријаве су у допуни пријаве навели да ће приходи оснивача остати непромењени, и да неће имати додатне погодности, начине и мреже дистрибуције, нити ће на било који други начин повећати свој тржишни удео у ИТ услугама које врше. Оснивачи могу имати само принос од уложеног капитала.

Изјашњавајући се на налог Комисије да ли су услуге друштва заједничког улагања комплементарне са услугама које пружају подносиоци пријаве, и у којој мери, као и да ли су вертикално усходно и/или нисходно повезане са услугама које пружају подносиоци пријаве, са којим услугама и на који начин, у допуни пријаве је наведено следеће. ИТ услуге које пружају оснивачи су у одређеној мери комплементарне. Наиме, Оснивачи пружају услуге банкама у вези са e-banking-ом. Platiko услуга може да се користи, али не мора, истовремено са e-banking-

ом. Даље, ако ниједан од оснивача не пружа услуге банци корисника Platiko услуге, а преко те банке има e-banking (који обезбеђују трећа друштва а не оснивачи, или банке имају in-house решење), плаћање ће моћи да се изврши преко e-banking-a, без потребе да своје пословање усмери на банку која је корисник услуге оснивача. Дакле, како су се изричито изјаснили у допуни пријаве, оснивачи нису ни на који начин условили коришћење услуге Platika са коришћењем њихових услуга и/или обрнуто. Platiko неће условљавати своје клијенте или њихове кориснике да морају да користе било коју услугу оснивача или лица са којим оснивачи имају уговор.

С друге стране, интегрисање ИТ активности може допринети повећању ефикасности у пословању, што се и очекује у конкретном случају. Основни прокомпаративни моменат је „отварање“ новог тржишта. У конкретном случају, развиће се домаћи апликативни софтвер, јер ће искључиво домаће компаније (оснивачи) развијати апликацију и web портал, прецизније, све допуне и прилагођавања апликативних решења као и даљи развој функционалности web портала и убудуће ће развијати и имплементирати New Frontier Innova и Asseco, а у складу са законским одредбама и захтевима корисника. Оснивачи су власници софтвера, али није искључена могућност да Platiko касније ангажује и треће лице за ове послове. Коришћењем домаћих интелектуалних ресурса подстиче се развој српске привреде, као и развој домаћих професионалних кадрова.

Даље, Platiko сервис, као савремена дигитална услуга у Србији, отворен је за коришћење за све учеснике на тржишту који то желе. У пријави се даље наводи да ће и национална привреда осетити бенефите кроз ефикасније уштеде еколошких ресурса, и с обзиром да отвара могућност уштеде времена и ресурса .

У вези са проценом ширења тржишта, у пријави су изнети и следећи подаци. С обзиром да је пословни модел Platika на самом почетку у Србији, подносиоци пријаве сматрају да у овом тренутку није могуће проценити колики ће бити раст до 2020. године, тим пре што нема валидних и важећих података са домаћег тржишта који би указали на неке трендове. Пословни бизнис модел је заснован на проценама страних тржишта, пре свега у региону, као и на потреби државе да унапреди своје електронско пословање (нпр. е управа). За потребе овог поступка, дате су следеће грубе процене могућности.

Месечно се у Србији изда преко 12 милиона рачуна физичким лицима, и то за телеком услуге (око 6 милиона рачуна), енергетске услуге (око 3 милиона рачуна), комуналије (око 2 милиона рачуна), за осигурање, измирење рата за кредите и картице, итд. Начин измиравања обавеза по издатим рачунима је следећи: мање од 2% рачуна се измирује преко трајног налога, око 8-9% преко e-banking-a, а око 90% плаћањем у готовини на шалтерима поште или банака. Процењени број размењених фактура између правних лица је око 17 милиона месечно. Према наводима у допуни пријаве од 30. 09. 2016. год., сва лица која издају/примају рачуне су потенцијално тржиште. Међутим, према подацима НБС и комерцијалних банака, електронско банкарство користи око 8% укупне популације која има отворен текући рачун. Без обзира што за коришћење услуге Platika није неопходан e-banking, претпоставка је да ће исти број корисника да буде заинтересован и за врсту услуге коју ће пружати Platiko. Циљ Platika је да у првој години пословања има око 5 милиона преноса, а што би значило око 25 хиљада преноса дневно. Хардвер Platika може дозволити пружање услуга и у већем обиму.

Комисија је проценила да се ради о тржишту које није концентрисано, с обзиром на значајан број друштава у сектору ИТ услуга и ИТ сектору уопште, иако се углавном ради о микро и/или малим и средњим предузећима. Релевантно тржиште карактеришу ниске баријере за улазак. Фактички, свако са одговарајућим техничким знањем има могућност да пружи релевантну ИТ услугу. Према томе, из доступних података произлази да нема околности које указује на реалну могућност да ће актуелним или потенцијалним конкурентима бити битно ограничен или

искључен приступ добављачима и/или тржишту, тачније купцима/корисницима услуга односно да ће доћи до затварања релевантног тржишта, које би било последица предметне концентрације.

Из утврђеног чињеничног стања може се закључити да не постоји забринутост у погледу било ког критеријума за оцену дозвољености концентрације из чл. 19. Закона.

Имајући у виду све напред наведено, као и све друге наводе у пријави и допунама, закључено је да спровођење предметне концентрације неће значајно ограничити, нарушити или спречити конкуренцију на тржишту Републике Србије или његовом делу, пре свега стварањем или јачањем доминантног положаја, односно да је предметна концентрација дозвољена у смислу чл. 19. Закона. Из тог разлога, одлучено је као у ставу првом изреке овог решења.

Одлука у ставу другом донета је применом чл. 65. ст. 5. Закона о заштити конкуренције као и чл. 2. ст. 1. тач. 6. Тарифника о висини накнада за послове из надлежности Комисије за заштиту конкуренције, а на основу оствареног прихода учесника у концентрацији и са њима повезаних учесника на тржишту у претходној обрачунској години.

Поука о правном средству

Ово решење је коначно у управном поступку.

Против овог решења може се поднети тужба Управном суду у року од 30 дана од дана достављања решења.

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

Др Милоје Обрадовић